

Sygn. akt III AUa 593/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie	SSA Irena Goik SSA Jolanta Pietrzak
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania M. B. (M. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 18 stycznia 2012r. sygn. akt IX U 1753/11

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

/-/ SSA J.Pietrzak/-/ SSA M.Żurecki/-/ SSA I.Goik

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 593/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia

25 listopada 2011 roku przyznał M. B. od 15.10.2011 roku prawo do emerytury ustalając jej wysokość na podstawie art.183 ust.3 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z FUS jako 55% emerytury obliczonej na podstawie art.53 ustawy i 43% emerytury obliczonej na podstawie art.26 ustawy.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się ustalenia wysokości świadczenia z zastosowaniem przeliczników pracy górniczej liczonej w wymiarze półtorakrotnym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc, że przepisy ustawy o emeryturach i rentach na podstawie których ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury nie przewidują zastosowania żądanych przeliczników pracy górniczej.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z dnia 18 stycznia 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję stwierdzając, że do ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego w części stanowiącej 55% świadczenia stosuje się przeliczniki górnicze z art.52 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu wyroku Sąd podniósł, że przewidziany w art.183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS sposób ustalania wysokości emerytury przyznanej na podstawie art.184 wskazuje na tzw. mieszany jego charakter – odsyłający do obliczenia części świadczenia według dotychczasowych zasad przewidzianych w art.53 ustawy.

W ocenie Sądu ta okoliczność przy uwzględnieniu faktu, iż o nabyciu prawa do przedmiotowej emerytury poza przesłanką wieku, decyduje spełnienie pozostałych wymogów do dnia 1 stycznia 1999 roku, a zatem przy uwzględnieniu obowiązujących zasad, zachowanych także w odniesieniu do emerytury przysługującej starszym ubezpieczonym powoduje, iż do obliczenia części emerytury zgodnie z art.53 zastosowanie znajdują przeliczniki górnicze z art.52 ustawy dotyczącego ustalania wysokości emerytur innych niż górnicze. Oceny tej nie zmienia fakt, iż wspomniany art.183 nie wymienia w swej treści art.52 powołując się na przepis art.53 i 26.

Sąd zaznaczył, iż wspomniany art.53 w zakresie ustalania wysokości emerytury usytuowany jest w Rozdziale 4 Działu II ustawy emerytalnej bezpośrednio po przepisach art.51 i 52 regulujących kwestie związane ze stosowaniem preferencyjnych przeliczników górniczych i dla zastosowania określonej w nim metody ustalania wysokości emerytury wymaga w pierwszej kolejności prawidłowego ustalenia długości okresów składkowych oraz nieskładkowych, co zdaniem Sądu czyni zbędnym powoływanie się w treści na art.183 również na art.52, nie wykluczając jednak jego stosowania. Sąd wskazał, że stanowisko takie zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 30 listopada 2010 roku, sygn. akt III AUa 930/10.

W apelacji od wyroku organ rentowy wnosil o zmianę wyroku i oddalenie odwołania zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art.183 ust.3 ustawy o rentach i emeryturach z FUS przez przyznanie odwołującemu prawa do emerytury przeliczników górniczych za okres pracy górniczej pomimo, że emeryturę przyznano na podstawie art.53, a nie 52 ustawy emerytalnej.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że ubezpieczony korzystał z obniżenia wieku emerytalnego z art.39 ustawy o emeryturach i rentach i nie otrzymuje emerytury górniczej. Przepis art.183 powołuje w swej treści jedynie art.53 ustawy emerytalnej, który przeliczników z art.52 ustawy nie przewiduje.

Jeżeli ustawodawca chciałby zastosować wobec ubezpieczonych pobierających emerytury mieszane przywilej z art.52, to powinien ten artykuł powołać obok art.53, czego jednak nie uczynił.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona albowiem biorąc pod uwagę językowe znaczenie przepisu art.183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie ma podstaw dla ustalania wysokości emerytur innych niż górnicze emerytury z zastosowaniem przeliczników pracy górniczej przewidzianych w art.52 ustawy osobom ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, które osiągnęły wiek uprawniający do emerytury w latach kalendarzowych 2009 - 2013.

Należy zaznaczyć, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej. W związku

z czym nie powinno się stosować do nich pozajęzykowych metod wykładni jeśli językowe znaczenie tekstu prawnego prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych. Stąd poddawanie wykładni rozszerzającej lub zawężającej wyczerpująco i kazuistycznie określonych przez ustawodawcę przepisów określających uprawnienia do świadczeń jest nieuprawnione (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16.08.2005 I UK 378/04 OSNP 2006 nr 13-14 poz.218, z 23.10.2006 I UK 128/06 OSNP 2007 nr 23-23 poz.359 z 29.01.2008 I UK 239/07 OSNP 2009 nr 7-8 poz.103, z 4.03.2008 II UK 129/07, OSNP 2009 nr 11-12 poz.155, z 19.05.2009 III UK 6/09 LEX nr 509028).

Treść przepisu art.183 ust.3 w zw. z ust.1 ustawy jest jasna. Przepis ten stanowi, że emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31.12.1948 roku, z wyjątkiem ubezpieczonych którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art.46 lub 50, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2011 wynosi 55% emerytury obliczonej na podstawie art.53 oraz 45% emerytury obliczonej na podstawie art.26.

Będące przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie przeliczniki 1,5 i 1,8 należne za każdy rok pracy górniczej, stosowane przy ustalaniu wysokości emerytur innych niż górnicze emerytury zostały przewidziane w art.52 ustawy o emeryturach i rentach,

tj. w rozdziale 4 działu II ustawy zatytułowanym: „ustalanie wysokości emerytur, o których mowa w art.27-50e”.

Natomiast ubezpieczony M. B. (ur. w (...)r.) bezspornie nabył prawo do emerytury na podstawie art.184 w zw. z art.39 ustawy o emeryturach

i rentach, który jest samodzielną podstawą powstania uprawnień emerytalnych określającą odrębne przesłanki ich nabycia, inne niż w art.27-50e ustawy. Niewątpliwie ubezpieczony wskutek zastosowania zasad obniżenia powszechnego wieku emerytalnego z tytułu pracy górniczej osiągnął wiek emerytalny w 2011 roku, co wykluczyło możliwość nabycia prawa do emerytury na warunkach z art.46 ustawy (spełnienia warunków do uzyskania emerytury z art.39 do 31.12.2008r.).

Wykładnia językowa przepisu art.183 ustawy znajduje zatem potwierdzenie w wykładni systemowej ustawy o emeryturach i rentach.

Wynik tej wykładni wzmocnia również odwołanie się do względów celowościowych ustawy, której regulacje przewidują stopniowe ograniczanie i wygaszanie preferencji w zakresie nabywania uprawnień do emerytur w obniżonym wieku oraz ustalania wysokości świadczeń. Wyrazem takich założeń ustawy jest m.in. omawiany przepis art.183 zamieszczony w przepisach przejściowych przewidujący niejako mieszany sposób ustalania wysokości emerytur przez określoną w tym przepisie kategorię ubezpieczonych osiągających wiek uprawniający do emerytury po 31.12.2008 roku a przed 2014 rokiem, przewidujący możliwość obliczania wysokości świadczeń po części według reguł z art.53 ustawy, co nie oznacza, że w przypadku tej kategorii osób ubezpieczonych istnieje możliwość wykroczenia poza te reguły, skoro przepis art.183 ustawy nie nasuwa wątpliwości interpretacyjnych.

Należy też zauważyć, że przepis art.183a ustawy wyraźnie stanowi, iż przepisu art.183 nie stosuje się tylko do emerytur przyznanych ubezpieczonym, którzy prawa do emerytury nabyli na podstawie art.50a lub 50c (tj. nabyli prawa wyłącznie do górniczych emerytur).

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 kpc orzekł o zmianie zaskarżonego wyroku jak w sentencji.

/-/ SSA J.Pietrzak/-/ SSA M.Żurecki/-/ SSA I.Goik

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek